

РЕШЕНИЕ

№ 25472

гр. София, 29.11.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 81 състав,
в публично заседание на 17.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стоян Тонев

при участието на секретаря Веселина Григорова, като разгледа дело номер **4340** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във връзка с чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално подпомагане /КСО/.

Образувано е по жалба на Р. З. С. –К., ЕГН [ЕГН], чрез адв. Й. С., съдебен адрес – [населено място] 1463, [улица] ,вх. "Б", ет.3,офис 31, тел. 0878 800 528, срещу Решение № 2153-21-72 от 05.04.2024г. на директора на Териториално поделение /ТП/ на Националния осигурителен институт /НОИ/ – С.-град, с което на основание чл. 117, ал. 3 КСО е оставена без уважение жалбата против Разпореждане № [ЕГН]/81 от 13.10.2023г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ – С.-град.

Жалбоподателката излага съображения за незаконосъобразност на административния акт и иска да бъде отменен. В с.з. се представлява от адв.С., която поддържа жалбата и иска отмяна на оспореното Решение № 2153-21-72 от 05.04.2024г. на директора на Териториално поделение /ТП/ на Националния осигурителен институт /НОИ/- С.-град. Заявява претенция за присъждане на разноски по делото. Представя писмени бележки. Доводите по жалбата и писмените бележки се заключават в това, че следва да се приложи нормата на чл. 19 от Закон за пенсиите /отменен 01. 01.2000 г./ като се позовава на ал.2, съгласно която на лицата, следвали във висши или полувисши учебни заведения, изискуемият се трудов стаж се намалява с толкова време, колкото са следвали в съответното учебно заведение. Съответно изискуемият стаж от 5 години за пенсия за инвалидност поради общо заболяване следвало да се намали с времето

през което жалбоподателката е следвала в СУ“Св. К. О.“ по специалност „Психология“, редовна форма на обучение за периода 1978г-1984г. Позицията се на § 9 ал.1 от ПЗР на КСО, че времето, което се зачита за трудов стаж и за трудов стаж при пенсиониране, положен до 31 декември 1999г. съгласно действащите дотогава разпоредби, се признава за осигурителен стаж по този кодекс. Съответно счита, че осигурителния стаж от 04г.,01 месец и 01 дни отговаря на условието по чл. 19 ал.2 от Закон за пенсиите /отменен 01. 01.2000г./ след като се извадят 21 месеца, а именно времето през което жалбоподателката е била студент редовна форма по специалност „Психология“ в С. университет.

Алтернативно, ако се приеме, че не е приложима разпоредбата на чл. 19 от Закон за пенсиите /отменен 01. 01.2000 г./, се прави искане за отмяна на решението на Директора на ТП на НОИ, тъй като не е било взето предвид, че искането за отпускане на пенсия за инвалидност поради общо заболяване е било направено след последващо определяне на степента на увреждане, а съгласно чл. 71 от Наредбата за медицинската експертиза следва да се определи нова дата на инвалидизиране. Според жалбоподателя, тъй като в бланката на ЕР нямало графа „нова дата на инвалидизиране“, в диспозитивната част на Експертното решение всъщност било уточнено, че 02.11.1988г. е датата на която е установено първоначалното заболяване и след това са изброени последващи заболявания, които водят до загуба на трудоспособността в размер на 72%. Съответно, според процесуалния представител на жалбоподателката, е безспорно че датата на издаване на експертното решение на ТЕЛК, а именно 17.07.2023г., е и датата на инвалидизиране. И тъй като към новата дата на инвалидизиране/ 17.12.2023г.- датата на постановяване на ЕР/ К. има трудов стаж над 20 години и към този момент осигурителният стаж многократно надхвърля изискуемите 5 години.

Ответникът- директор на ТП на НОИ– С.-град, чрез процесуалния си представител, изразява становище, че жалбата е неоснователна и следва да се отхвърли. Претендира разности за юрисконсултско възнаграждение. Представя подробни писмени бележки. СГП, редовно и своевременно призована, не изпраща представител и не взема становище по същество.

Съдът, след като взе предвид наведените от страните доводи и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна, следното:

Видно от приложеното заявление с вх. №2112-21-3891 от 24.08.2023г. Р. 3. С. –К. е направила искане за отпускане на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване по чл. 74 от Кодекса за социално осигуряване/КСО/, като е приложила документите по чл. 3 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж/НПОС/ за преценка на правото на пенсия и определяне на нейния размер.

Съгласно приложеното/л.17/ Експертно решение № 911153 от 17.07.2023г. на ТЕЛК органите на медицинската експертиза са дали оценка на работоспособността на жалбоподателката – 72 % трайно намалена работоспособност/ТНР/ с дата на инвалидизиране 02.11.1988г. и срок на определения процент ТНР- пожизнен.

При преценката правото на пенсия по заявление с вх. №2112-21-3891 от 24.08.2023г., по представените документи със заявлението и проверка в данните в Регистъра на осигурените лица/Р./ на НОИ е зачетен осигурителен стаж в размер на 4 години, 1 месец и 1 ден до датата на инвалидизиране/ 02.11.1988г., съгласно ЕР от 17.07.2023г. на ТЕЛК/ и осигурителен стаж от 20 г., 5 месеца и 27 дни след датата на

инвалидизиране.

С Разпореждане № [ЕГН]/81 от 13.10.2023г. ръководител „ПО“ при ТП на НОИ - С.-град е постановил отказ за отпускане на К. на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване на основание чл. 74, ал.1, т.4 от Кодекса за социално осигуряване, тъй като тя не отговаря на законовото изискване за наличие на 5 години осигурителен стаж до датата на инвалидизиране и не е придобила право на този вид пенсия, поискана със заявлението.

Разпореждането е било обжалвано по административен ред пред директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт– С.-град. С Решение № 2153-21-72 от 05.04.2024г. директорът на ТП на НОИ – С.-град на основание чл. 117, ал. 3 КСО е оставена без уважение жалбата на К. срещу Разпореждане № [ЕГН]/81 от 13.10.2023г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ – С.-град. Директорът на ТП на НОИ е приел, че към датата на инвалидизиране – 02.11.1988г. по ЕР на ТЕЛК К. не е имала изискуемия 5 годишен стаж по чл. 74, ал.1, т.4 от КСО.Изложил е и своето виждане относно приложението на § 9, ал. 1 ПЗР на КСО.

По делото са приети като писмени доказателствата документите, представени с административната преписка и допълнително представените от страните в това число и предходни ЕР с посочени в същите дата на инвалидизиране 02.11.1988г., както и последното ЕР № 911153 от 17.07.2023г. на ТЕЛК със същата посочена дата на инвалидизиране. Съгласно представена студентска книжка жалбоподателят К. е била студент в СУ “Св. К. О.“ по специалност „психология“ от 1978г. Съгласно удостоверение от СУ “Св. К. О.“ жалбоподателят К. се е обучавала в редовна форма на специалност „Психология“ в периода от м. октомври 1978г. до октомври 1980 г. и от месец февруари 1983г. до месец септември 1984г.; жалбоподателят К. има записани общо шест семестъра в редовна форма на специалност „Психология“.

При така установеното от фактическа страна съдът намира следното:

По допустимостта на жалбата:Жалбата е подадена в предвидения в чл. 118 КСО 14-дневен срок, като Съдът е сезиран от надлежна страна - адресат на индивидуалния административен акт, с който се засягат нейни законни права и интереси и следователно е подлежащ на оспорване. Във връзка с изложеното, съдът счита, че жалбата е процесуално допустима. Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

При преценката за законосъобразност на административния акт на основанията по чл. 146 от АПК, съдът счита, че решението и потвърденото с него разпореждане са издадени от компетентни органи, в надлежната форма, при спазване на процесуалните правила, при спазване на материалноправните разпоредби и при съобразяване с целта на закона.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган – директор на ТП на НОИ – С. град, съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б."а" от КСО и в предвидената от закона форма, установена в чл. 117, ал. 3 от КСО. Представена е Заповед № 1712/17.08.2015г. на управителя на НОИ, видно от която издателят на оспореното Решение № 2153-21-72 от 05.04.2024г. заема длъжността директор на Териториално поделение на НОИ - С.-град. Процесното разпореждане също е издадено от компетентен орган, видно от представената по делото Заповед № 1015- 21-247/04.12.2018г. на директора на ТП на НОИ С.-град, с която са определени служители, на които е възложено ръководството на пенсионното осигуряване.

Оспореното решение отговаря на изискванията на чл. 117 от КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 от АПК. Същото е издадено в законоустановената писмена форма и съдържа всички задължителни реквизити, включително фактическите и правните основания послужили за издаването му. В административното производство не са допуснати съществени процесуални нарушения.

Съгласно чл. 71 от КСО лицата имат право на пенсия за инвалидност, когато са загубили напълно или частично работоспособността си завинаги или за продължително време. Съгласно чл. 72 КСО пенсията за инвалидност се определя на лица с 50 % и над 50 % ТНР вид и степен на увреждане.

Правото на пенсия за инвалидност се поражда от датата на инвалидизирането и се отпуска за срока на инвалидността /чл. 73 КСО/.

Съгласно чл. 74 от КСО ал. 1, осигурените придобиват право на пенсия за инвалидност поради общо заболяване, ако са загубили работоспособността си и имат осигурителен стаж, придобит до датата на инвалидизирането, а за слепите по рождение и за ослепелите преди постъпване на работа - до датата на заявлението по чл. 94, както следва: 1. до 20-годишна възраст и за слепите по рождение и на ослепелите преди постъпването им на работа - независимо от продължителността на осигурителния стаж; 2. до 25-годишна възраст - една година; 3. до 30-годишна възраст - 3 години; 4. над 30-годишна възраст - 5 години.

Цитираните разпоредби са императивни и установяват задължителни предпоставки, които следва да са налице кумулативно, за да бъде отпусната на едно лице пенсия за инвалидност поради общо заболяване, а именно: ТНР 50 и над 50 на сто, определена от органите на медицинската експертиза, и осигурителен стаж, придобит до датата на инвалидизиране - в случая 5 години, с оглед възрастта на жалбоподателката към датата на инвалидизиране.

Жалбоподателката е имала осигурителен стаж в размер на 4 години, 1 месец и 1 ден до датата на инвалидизиране, поради което действително не изпълнява условието за отпускане на пенсия за инвалидност по чл. 74, ал. 1, т. 4 от КСО.

Възражението на жалбоподателката, че неправилно не е зачетено за трудов стаж времето на обучението ѝ в СУ "Св. К. О." по специалност „психология“, е неоснователно. В случая се разглежда въпроса за стаж, придобит към 02.11.1988г. - датата на инвалидизиране. След влизане в сила на КСО действат разпоредбите му, като с § 9, ал. 1 ПЗР на КСО е предвидено, че времето, което се зачита за трудов стаж и за трудов стаж при пенсиониране, положен до 31 декември 1999 г. съгласно действащите дотогава разпоредби, се признава за осигурителен стаж по този кодекс. Буквалното тълкуване на § 9, ал. 1 ПЗР на КСО налага извода, че времето до 31.12.1999 г. ще се зачита за трудов стаж респективно за осигурителен стаж при пенсиониране, съгласно действащите до този момент - 31.12.1999 г. нормативни правила за категоризиране на този стаж. Цитираната с жалбата разпоредба на чл. 19, ал.2 от Закон за пенсиите /отменен 01. 01.2000 г./ не е предвиждала времето на следване да се зачита за трудов стаж. Прегледът на действащите до 31.12.1999 г. нормативни правила, вкл. р. VIII „Зачитане на трудов стаж“ - чл. 76 и сл. на Правилника за прилагане на Закона за пенсиите/отменен 01. 01.2000 г./ не дават основание да се приеме, че времето на следване в университета на жалбоподателката ще следва да се зачете за трудов стаж респективно за осигурителен стаж при пенсиониране. За пълнота следва да се отбележи, че в сега действащите разпоредби на чл. 9 а ал.1 от КСО и чл. 45 НПОС е регламентирано зачитането на стаж при

пенсиониране на времето на обучение при завършено висше или полувисше образование, като следва да се заплатят осигурителни вноски/ каквито по данните по преписката не са платени, а и отделно, не е представена диплома, че жалбоподателката е завършила образованието си в СУ "Св. К. О."/.

Неоснователни са възраженията на жалбоподателката, чрез процесуалния ѝ представител, относно датата на инвалидизиране, за която се счита, че с ЕР № 911153 от 17.07.2023г. е следвало да бъде определена на основание чл.71, т.1 от Наредбата за медицинската експертиза/НМЕ/ нова дата на инвалидизиране, тъй като е определен нов % ТНР. С Експертно решение № 911153 от 17.07.2023г. на ТЕЛК органите на медицинската експертиза са дали оценка на работоспособността на жалбоподателката- 72 % ТНР с дата на инвалидизиране 02.11.1988г. и срок на определения % ТНР - пожизнен. Съгласно чл. 61, ал. 1, т. 4 от НМЕ, експертизата на трайно намалената работоспособност включва определяне на началната дата на трайно намалената работоспособност /дата на инвалидизиране/. В разпоредбата на чл. 70 от Наредбата за медицинската експертиза са посочени правилата за определяне на датата на инвалидизиране, а в чл.71 е разписано кога се определя нова дата. Единствено в компетенциите на ТЕЛК и НЕЛК е да определят дата на инвалидизиране. Въпросното ЕР на ТЕЛК не се твърди да е обжалвано и съответно е влязло в сила. На основание чл. 113, ал. 3 от Закона за здравето решенията на органите на медицинската експертиза, които не са обжалвани или редът за обжалването им е изчерпан, са задължителни за всички лица, органи и организации в страната.

Неоснователни са накрая и доводите на жалбоподателката, че имала над 20 години трудов стаж. Съгласно 74, ал. 1, т. 4 от КСО осигурителният стаж от 5 години следва да е придобит до датата на инвалидизирането, определена от органите на медицинската експертиза, а към този момент/дата, жалбоподателката има осигурителен стаж в размер на 4 години, 1 месец и 1 ден.

С оглед на изложеното се налага извод, че отричайки на заявителя правото на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване по чл. 74, ал. 1, т. 4 от КСО, ръководителят на пенсионното осигуряване е издал материално законосъобразен акт, който основателно е бил потвърден по реда на административния контрол от директора на ТП на НОИ.

По изложените мотиви съдът намери предявената жалба за неоснователна. Следва да бъде отхвърлена. Като последица от неуспешното оспорване на административния акт, съдът следва да уважи своевременно направеното от ответната страна искане за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение, поради което и на основание чл. 143, ал. 3 АПК, вр. чл. 37 от Закона за правната помощ, вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, жалбоподателката следва да заплати на НОИ юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд София-град, III отделение, 81 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ оспорването по жалбата на Р. З. С. –К., ЕГН [ЕГН], чрез адв. Й. С., съдебен адрес– [населено място] 1463, [улица] ,вх. "Б", ет.3,офис 31, тел. 0878 800 528, срещу Решение № 2153-21-72 от 05.04.2024г. на директора на Териториално

поделение /ТП/ на Националния осигурителен институт /НОИ/ – С.-град, с което на основание чл. 117, ал. 3 КСО е оставена без уважение жалбата против Разпореждане № [ЕГН]/81 от 13.10.2023г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ – С.-град.

ОСЪЖДА Р. З. С. –К. с ЕГН: [ЕГН], от [населено място], [улица] ет.2, ап. 55, да заплати на НОИ направените по делото разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от получаване на съобщението за изготвянето му.

СЪДИЯ: